

Titel

Tijd voor Woordleren

Auteurs

Marike Kempen (Koninklijke Auris Groep en Universiteit Utrecht)

Maartje Kouwenberg (Koninklijke Auris Groep)

Connie Fortgens (Koninklijke Auris Groep)

Paul Leseman (Universiteit Utrecht)

Achtergrond

Kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) begrijpen en zeggen gemiddeld minder woorden dan hun normaal ontwikkelende leeftijdgenoten. Vroege interventie is van belang voor verbetering van woordenschatuitbreiding, verbale communicatie en schoolsucces. Uit eerder onderzoek zijn een aantal succesvolle interventieaspecten naar voren gekomen die allemaal terug te voeren zijn op verbetering van de interactie tussen kind en professional. Zo is bijvoorbeeld een hoge frequentie van expliciet (met uitleg) en impliciet (terloops) doelwoordaanbod van groot belang voor jonge kinderen met een TOS.

Doel

Het doel van dit onderzoek was om te observeren hoe vaak gunstige interactieaspecten voor woordleren aanwezig zijn in peuter- en kleutergroepen voor kinderen met een TOS.

Methode & procedure

Zes pedagogisch begeleiders en vijf leerkrachten hebben ieder samen met vier tot zes kinderen met TOS uit hun groep deelgenomen. In die elf groepen zijn de deelnemers twee dagen lang in een vaste volgorde geobserveerd. Van elke observatie zijn de activiteit, het gezelschap en relevante interactieaspecten geregistreerd in een speciaal ontwikkeld computerprogramma.

Resultaten

Er zijn gemiddeld 788 observaties verzameld per groep. Per dag zijn er vier tot vijf doelwoorden herhaaldelijk aangeboden. Deze doelwoorden komen in 8,4% van alle observaties voor. Een deel van dat aanbod is gerealiseerd tijdens geplande activiteiten voor uitleg en herhaling van doelwoorden (5,9% van alle observaties). Maar tijdens andere activiteiten (bv. spelen) zijn die doelwoorden nauwelijks meer teruggekomen.

Conclusie & implicaties

Het is nodig dat professionals het totale doelwoordaanbod vergroten door in alle activiteiten, bijvoorbeeld tijdens de lunch, doelwoorden maximaal onder de aandacht te brengen.